Верховний
Суд

Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

Наталія Коваленко

Суддя Верховного Суду

22.10.2026

Індивідуальний характер статусу ВПО

КЛЮЧОВЕ ПИТАННЯ

Чи може статус ВПО визначатися однаково для всіх членів сім'ї та які обставини мають бути встановлені при скасуванні довідки?

ПРАВОВА ПОЗИЦІЯ

Статус ВПО визначається окремо щодо кожної особи залежно від фактичного місця проживання та обставин переміщення. Визначальною умовою є реальне переміщення. При скасуванні довідки суд має перевірити не лише недостовірність відомостей, а й наявність умислу та фактичних підстав для набуття статусу ВПО.

Постанова КАС ВС від 31 березня 2026 року у справі № 440/14639/24

Перебування ВПО за кордоном і продовження допомоги

КЛЮЧОВЕ ПИТАННЯ

За яких умов перебування ВПО за кордоном є підставою для непродовження допомоги на проживання з 1 серпня 2023 року?

ПРАВОВА ПОЗИЦІЯ

Допомога не продовжується за одночасного існування двох умов:
перебування за кордоном понад 30 календарних днів підряд станом на 15 липня 2023 року та неповернення в Україну станом на 1 серпня 2023 року. Сам по собі факт перебування за кордоном понад 30 днів недостатній.

Постанова КАС ВС від 24 березня 2025 року у справі № 120/4864/24

Житлова площа як критерій продовження допомоги ВПО

КЛЮЧОВЕ ПИТАННЯ

Яка площа житлового приміщення — загальна чи житлова — враховується при застосуванні критерію 13,65 кв. м на одного члена сім'ї?

ПРАВОВА ПОЗИЦІЯ

Враховується саме житлова, а не загальна площа об'єкта нерухомості. Наявність квартири у власності члена сім'ї не є безумовною підставою для припинення допомоги: необхідно визначити житлову площу в розрахунку на кожного члена сім'ї.

Постанова КАС ВС від 11 вересня 2025 року у справі № 120/6023/24

Депозитні кошти членів сім'ї та допомога ВПО

КЛЮЧОВЕ ПИТАННЯ

Чи впливає на право дитини на допомогу на проживання наявність у іншого члена сім'ї депозиту понад 100 тис. грн?

ПРАВОВА ПОЗИЦІЯ

Допомога оцінюється не лише на рівні окремої особи, а на рівні сім'ї. Тому наявність у будь-якого члена сім'ї депозиту понад 100 тис грн є юридично значущою обставиною для вирішення питання про призначення або продовження допомоги всій сім'ї.

Постанова КАС ВС від 29 жовтня 2025 року у справі № 140/6248/24

Недопустимість встановлення підзаконними актами обмежень щодо виплати нарахованих сум пенсії ВПО

КЛЮЧОВЕ ПИТАННЯ

Чи може Порядок виплати пенсій, не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, внутрішньо переміщеним особам, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2021 року №1165 установити для ВПО окремий порядок виплати вже нарахованої пенсії та пов’язати її отримання з бюджетними призначеннями?

ПРАВОВА ПОЗИЦІЯ

Підзаконний акт не може звужувати гарантоване законом право на вже нараховану пенсію. Поновлення поточних виплат без належного погашення заборгованості не забезпечує повного відновлення порушеного права, а спеціальні обмежувальні умови для ВПО порушують принцип рівності.

Постанова КАС ВС від 16 липня 2026 року у справі № 320/60179/24

Верховний
Суд

Дякую за увагу!